
Killars röster

Vill du prata om begränsande normer i ditt klassrum eller grupp? Med särskild fokus på maskulinitet och killars situation?

Utbildningsmaterialet Killars röster utgår från de informationsfilmerna som finns på Killars rösters hemsida. Dessa passar utmärkt som grund ett sådant samtal. Här presenterar vi ett enkelt upplägg du kan följa för att i din klass. Vi kör!

Lektionsupplägg

Ett lektionsupplägg kan ta olika lång tid beroende på hur mycket tid du lämnar till samtalen. Beräkna minst 45 minuter per upplägg.

Film 1 Vi måste prata om det som känns

Spela upp film nr 1. Den finns under <https://www.killarsroster.se/hur-ar-det-att-vara-kille/>.

Titta i helgrupp.

TVÅ OCH TVÅ

Be eleverna att prata två och två om vilka spontana tankar och känslor som kommit upp efter att de lyssnat på berättelsen. Max fem minuter. Be sedan några par berätta om sina reflektioner i helgrupp.

SMÅGRUPPER

Dela upp eleverna i grupper om 3-4 personer och be dem samtala om frågorna nedan. Efter cirka 20 minuter samlar du upp klassen och ger grupperna möjlighet att lyfta sina reflektioner i helklass.

1. Håller ni med om det Hoshi säger? Att killar har svårare för att prata om det som känns?
2. Vilka oskrivna regler kan du komma på som hjälper oss som samhälle att leva tillsammans?
3. Vilka sådana regler kan du komma på som begränsar?
4. Hur tror du att bilden av hur en man ska vara har ändrats över tid?

RUNDA AV I HELGRUPP

- Runda av samtalen i helgrupp och fånga upp tankar och funderingar. Berätta att de kan prata med dig, eller gå in på www.killarsroster.se om de har funderingar eller frågor.

Film 2 Vad förväntas du göra?

Spela upp film nr 2. Den finns under <https://www.killarsroster.se/vad-forvantas-du-gora/>.

Titta i helgrupp.

TVÅ OCH TVÅ

Be eleverna att prata två och två om vilka spontana tankar och känslor som kommit upp efter att de lyssnat på berättelsen. Max fem minuter. Be sedan några par berätta om sina reflektioner i helgrupp.

SMÅGRUPPER

Dela upp eleverna i grupper om 3-4 personer och be dem samtala om frågor nedan. Efter cirka 20 minuter samlar du upp klassen och ger grupperna möjlighet att lyfta sina reflektioner i helklass.

1. Vilka exempel på våld kan ni komma på som finns i vår vardag?
2. Ge ett exempel på när rädsla får oss att anpassa vårt beteende.
3. Ge ett exempel på när respekt för någon får oss att anpassa vårt beteende.

Fortsätt sen om det finns tid med följande frågor.

1. Vad är skillnaden mellan rädsla och respekt?
2. Hur känns det när du blir rädd?
3. Hur känns det när någon blir rädd för dig?
4. Hur känns det när du visar respekt?
5. Hur känns det när du blir respekterad?

RUNDA AV I HELGRUPP

- Runda av samtalen i helgrupp och fånga upp tankar och funderingar. Berätta att de kan prata med dig, eller gå in på www.killarsroster.se om de har funderingar eller frågor.

Film 3 Pratar du om hur du mår?

Spela upp film nr 3. Den finns under www.killarsroster.se/pratar-du-om-hur-du-mar/.
Titta i helgrupp.

TVÅ OCH TVÅ

Be eleverna att prata två och två om vilka spontana tankar och känslor som kommit upp efter att de lyssnat på berättelsen. Max fem minuter. Be sedan några par berätta om sina reflektioner i helgrupp.

SMÅGRUPPER

Dela upp eleverna i grupper om 3-4 personer och be dem samtala om frågor nedan. Efter cirka 20 minuter samlar du upp klassen och ger grupperna möjlighet att lyfta sina reflektioner i helklass.

1. Håller ni med om det Hoshi säger i filmen? Vad håller ni med om och vad håller ni inte med om?
2. Hoshi lyfter att många killar inte pratar om sina känslor, vad skulle de kunna vinna på att göra det?

RUNDA AV I HELGRUPP

- Runda av samtalen i helgrupp och fånga upp tankar och funderingar. Berätta att de kan prata med dig, eller gå in på www.killarsroster.se om de har funderingar eller frågor.
-

Film 4 Sexualitet och normer för manlighet

Spela upp film nr 4. Den finns under www.killarsroster.se/sexualitet-och-normer-for-manlighet/. Titta i helgrupp.

TVÅ OCH TVÅ

Be eleverna att prata två och två om vilka spontana tankar och känslor som kommit upp efter att de lyssnat på berättelsen. Max fem minuter. Be sedan några par berätta om sina reflektioner i helgrupp.

SMÅGRUPPER

Dela upp eleverna i grupper om 3-4 personer och be dem samtala om frågor nedan. Efter cirka 20 minuter samlar du upp klassen och ger grupperna möjlighet att lyfta sina reflektioner i helklass.

1. Salar pratar om samtycke och delat ansvar. Vad innebär det?
2. Hur kan man ta delat ansvar och hur kan man försäkra sig om att det är samtycke?
3. På vilka sätt kan maskulinitetsnormer försämra killars upplevelse av sex?

RUNDA AV I HELGRUPP

- Runda av samtalen i helgrupp och fånga upp tankar och funderingar. Berätta att de kan prata med dig, eller gå in på www.killarsroster.se om de har funderingar eller frågor.
-

I texten nedan kommer vi att lyfta några teman som kan vara bra för dig att reflektera kring innan du genomför lektionerna med materialet "Killars röster." Du behöver inte vara expert på maskulinitetsnormer eller på hedersrelaterat våld och förtryck för att leda lektionerna och samtalen men det kan vara en trygghet att ha lite information om hur våldet ser ut och vilka konsekvenser det kan ha. Fördjupa dig gärna mer på till exempel kvinnet.net eller www.hedersfortryck.se.

Normer för manlighet

Normer för hur män ska vara och bete sig existerar på de flesta platser runt om i världen även om de kan skilja sig åt beroende på sammanhang. Det finns vissa normer för manlighet som är väldigt starka och ofta ser likadana ut överallt. En sådan norm är att män förväntas vara starka och inte ska visa sig svaga. Manlighetsnormer behöver inte heller alltid vara dåliga. Det kan till exempel handla om att man ska ta hand om sin familj och vara rättvis. Problemen uppstår när personer inte vill eller kan uppfylla vissa normer för manlighet. Vad händer då? Och vilka konsekvenser kan det få att inte leva upp till de förväntningar som finns på killar och män, både i samhället och i familjen? Det är frågor vi alla behöver fundera över. Att ha samtal om manlighetsnormer är därför relevant för alla, inte bara för de som lever i en hederskontext.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterat våld och förtryck kan se olika ut för olika individer. Många unga berättar om utsatthet såsom begränsningar och social kontroll i vardagen. Vissa får exempelvis inte bestämma själva vilka vänner de har, andra får inte ha tillgång till mobiltelefon eller liknande. Det kan också innebära att bli utsatt för hot, fysiskt våld, barn- och tvångsäktenskap och könsstympning. Unga som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck har ofta en ambivalent inställning till den grupp som utsätter dem för våldet och kontrollen. Det finns ofta både känslor av

ilska och kärlek gentemot gruppen och familjen.

Killar utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck

När det pratas om kontroll, begränsning och våld i en hederskontext är det ofta kopplat till tjejers och kvinnors beteende. Här pratar vi om hur killar blir kontrollerade eller förväntas gifta sig med någon familjen har valt. Killar förväntas också övervaka och kontrollera kvinnliga släktingar, ibland genom att utöva våld. Rollen som övervakare och bestraffare är en roll de flesta killar inte vill ha. Många upplever dock att de inte har något val eftersom de riskerar att själva bli utsatta för våld och kontroll om de inte utför övervakningen. Killars våldsutsatthet blir ofta osynlig i samtalet om hedersrelaterat våld och förtryck.

Stereotypa föreställningar påverkar bemötande

- Unga som blir utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck löper också risk att utsättas för rasism. Många unga berättar om dåligt bemötande från vuxna. Det kan till exempel handla om rasistiska föreställningar om de unga och deras familjer. Detta kan leda till att unga känner att de måste skydda sina anhöriga från utsatthet för rasism. Ett dåligt bemötande kan leda till att unga inte söker stöd när de behöver det. Därför behöver vi som vuxna tänka igenom vårt bemötande innan vi har samtal med unga. Det kan till exempel handla om att ställa frågor till sig själv. Dessa frågor kan vara:
- Vilka föreställningar har jag om hedersrelaterat våld och förtryck?
- Vilka konsekvenser kan dessa föreställningar få för de unga?
- Vilka tror jag riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck? Varför?

- Riskerar jag att missa någons utsatthet? Varför?
- Hur ska jag prata med de unga så att de känner sig sedda, respekterade och inkluderade?

Kränkningar under samtalen

Det är viktigt att du som vuxen tar ansvar för att det inte förekommer kränkningar under lektionerna och samtalen och att du inför varje samtal är tydlig med att kränkningar inte accepteras. Du kan innan samtalen påbörjas sätta upp gemensamma överenskommelser tillsammans med de unga. Överenskommelsen kan handla om hur man är respektfull mot varandra och att man ska lyssna på varandra och inte avbryta. Du kan återkomma till överenskommelsen om du märker av att eleverna inte respekterar den.

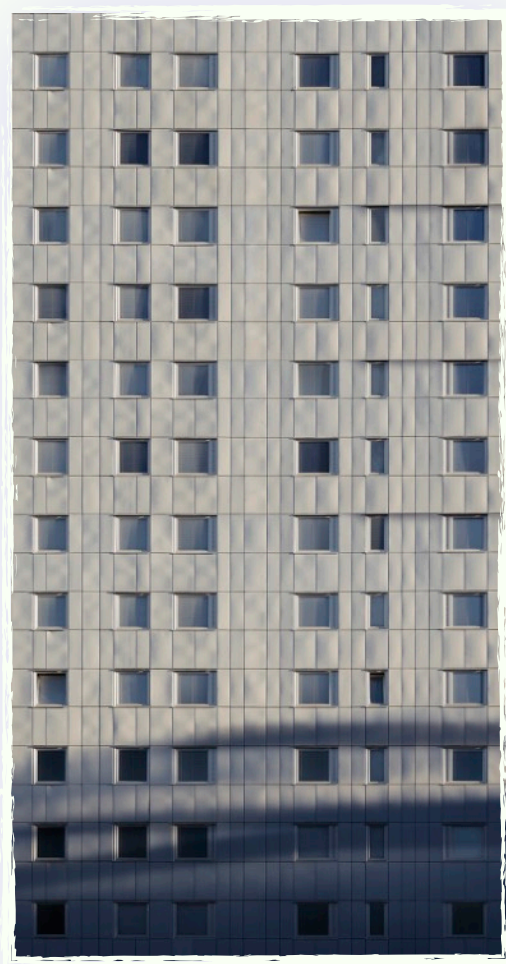
Är den unga utsatt för våld?

Du som arbetar med unga under 18 år har en skyldighet att anmäla till socialtjänsten ifall du misstänker att den unga riskerar att fara illa eller far illa. Det är viktigt att du tar reda på vad som gäller för dig i din yrkesroll.

Vid misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck måste en riskbedömning göras innan kontakt med föräldrar. Du kan utsätta den unga för allvarliga risker om föräldrar kontaktas innan barnet är skyddat, rådgör med sakkunnig.

Var noga med att förklara för den unga varför du måste göra en orosanmälan och låt den unga vara delaktig under tiden du har kontakt med socialtjänsten. Var noga med att ge den unga information om att du agerar och vad som händer.

Är den unga över 18 år är det viktigt att stå kvar och visa ditt stöd genom att till exempel fortsätta era samtal. Hänvisa den unga till rätt stödinstitution och hjälp till med kontakter om det behövs. Ta reda på vilket stöd som finns, gärna tillsammans med den unga.

Stöd till utsatta

Killars röster är ett material framtaget av organisationen Kvinnors Nätverk och är finansierat av Arvsfonden. Gå in på killarsroster.se för mer information och stöd. Behöver någon av dina elever stöd? Nedan finns en lista på stödverksamheter som du kan hänvisa vidare till.

Stödverksamheter

- **Linnamottagningen 020-40 70 40**

Linnamottagningen startade år 2004, och är en mottagning för unga personer som blivit utsatta för hedersrelaterat förtryck och våld och/eller blivit gifta eller riskerar att bli gifta mot sin vilja.

Linnamottagningen bedriver skyddat boende och öppen verksamhet parallellt för att tillgodose ungdomarnas behov av långsiktigt och brett stöd. Vill du prata med någon?

Kontakta oss på 020-40 70 40 eller maila på linna@kvinnonet.net. Det kostar inget och du kan vara anonym. Om vi själva in kan hjälpa dig vet vi vem som kan, så tveka inte att höra av dig.

- **Killar.se**

Killar.se är en stödsida som drivs av organisationen MÄN och riktar sig till alla som identifierar sig som kille eller ung man mellan 10-25 år. De erbjuder stöd i form av information och berättelser om hur det är att vara kille och har en stödchatt som grundades 2009. Till chatten kan du vända dig helt anonymt med vilka tankar, funderingar eller frågor som helst.

- **Kvinnofridslinjen 020-50 50 50**

Kvinnofridslinjen är en nationell stödtelefon för personer som utsatts för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld. Du som är anhörig, vän eller professionell är också välkommen att ringa till dit. De har öppet dygnet runt och kan ringa dem oavsett var du bor i Sverige.

- **RFSL Stödmottagning 020-34 13 16**

RFSL har bedrivit stödmottagningen sedan 1998, målgruppen är hbtq-personer som blivit utsatta för trakasserier, hot och våld. Ibland handlar det om brottsliga handlingar, men det behöver inte göra det. Även närstående och vänner till våldsutsatta hbtq-personer är välkomna samt personer som i sitt yrke möter våldsutsatta hbtq-personer.

Författare Talajeh Nasiri, Narges Ravanbakhsh, Per Ringqvist & Lisa Malmberg

Utgiven av Kvinnors Nätverk / Linnamottagningen

Form Studio Benedetta Crippa

Fotografi Aida Chehrehgosha

Finansierat av Arvsfonden

Läs mer om arbetet och lyssna på ljudberättelsen på:

www.killarsroster.se